

En tragikomisk historie

Kanonen for historieundervisningen sikrer på ingen måde fremtidige skoleelever mod en fragmenteret viden om historien

Af Lars K. Christensen

Danmark har fået sig endnu en kanon - denne gang for historieundervisningen i folkeskolen. Kanonen er udformet af et udvalg nedsat af undervisningsministeren med det formål at rette op på de danske skoleelevers ringe og usammenhængende viden om historien.

Som påvist af Bernard E. Jensen her i avisen (Kommentar den 13. juli), så modarbejdes påstanden om de danske skoleelevers historieløshed af flere undersøgelser - undersøgelser, som udvalget imidlertid har valgt at forbigå. Men lad os nu blot antage, at det virkelig står skidt til med det som udvalget kalder 'sammenhængsforståelsen'. I så fald må man spørge: Efter hvilken logik kan en smørrebrødseddell med 29 enkeltstående begivenheder bidrage til at skabe forståelse af historiens sammenhænge?

Udvalget er stærkt optaget af kronologi. Man fornemmer, at sammenhængsforståelsen kan reduceres til et spørgsmål om at kunne placere begivenheder korrekt på en tidsakse. Derfor har den politiske begivenheds-historie også fået en markant overvægt i kanonen, på bekostning af økonomisk, social og kulturhistorie. Bevares, det er da fint, at eleverne lærer at Kansler-gadeforliget fandt sted på et tidspunkt mellem Genforeningen og 29. august 1943. Men skaber det i sig selv forståelse for historiens større sammenhænge? Det må være svært at formidle forligets indhold og bringe det til live over for en flok teenagere, som ikke kender konteksten og forhistorien. Kansler-gades betydning må være svært at forstå, uden kendskab til de dybtgående forandringer af økonomisk, social og demografisk karakter, som var resultatet af Danmarks forandring fra landbrugs- til industrisamfund.

Udvalget er tilsyneladende opmærksomt på problemstillingen. Man pointerer ivrigt, at kanon-punkterne ikke kan stå alene. I rapporten kan man læse, at "undervisningsvejledningen bør give forslag til perspektivering af hvert kanonpunkt". Først dikterer man altså en liste over 29 begivenheder, som skal optage en tredjedel af undervisningen med det erklærede formål, at skabe sammenhæng. Når man så opdager, at det næppe er helt så enkelt, formulerer man sig ud af problemet ved, at give nogle helt andre ansvaret for, at de enkeltstående punkter perspektiveres og sammenhængen reelt bliver etableret.

Rendyrket diktat

Men hvis undervisningsvejledningen er den nødvendige mørtel, som skal skabe et hus ud af kanonens spredte mursten, hvorfor så overhovedet gå omvejen over kanonen? Hvorfor ikke, som man plejer, udstikke de overordnede mål og sammenhængende temaer i form af læreplan og vejledning og så lade lærerne konkretisere og eksemplificere dem inden for metodefrihedens rammer, under ansvar for elever, forældre og skolebestyrelse? Formentlig fordi de traditionelle redskaber ikke er stærke nok for ministeren i den erklærede værdikamp. Kun gennem rendyrket diktat kunne han sikre sig, at hans eget historiesyn blev det dominerende.

Resultatet er politisk tragikomisk - og historiefagligt pinligt. Eksempelvis er der tilsyneladende et sort hul i verdenshistorien fra FN's oprettelse til oliekrisen i 1973. Herefter accelererer historien voldsomt med murens fald, Maastricht og 11. september 2001. Hvor blev jerntæppets etablering, den kolde krig, atomoprustning og fredsbevægelser af? Hvorfor 11. september 2001, men intet om Vietnam-krigen, Mellempøsten-konflikten eller 11. september 1973?

Bertel Haarder og hans udvalg mener tilsyneladende, at verdenshistorien er noget, der alene udspiller sig i (vest-)Europa og USA. Folk fra de varme lande bliver først historiske subjekter, når de lukker for vores olie eller terroriserer vores storbyer. Hvordan udvalget på denne måde forestiller sig at opfylde sin målsætning om at styrke elevernes "forståelse af udviklingen af dansk kultur i mødet med andre kulturer" er svært at forstå. Det sidste tema på kanon-listen er globalisering. Det er naturligvis relevant. Men med en så ensopret tilgang til det 20. århundredes verdenshistorie som der i øvrigt lægges op til, vil eleverne næppe være i stand til at tilegne sig dette emne på en kritisk og nuanceret måde, når de endelig når frem til det.

Udvalgets rapport indeholder mange fine ord og intentioner. Men i praksis punkteres de alle af en kanon, som er forfejlet som grundlæggende princip og som i sin konkrete udformning ydermere lægger op til en gammeldags og snæversynet historiefortælling. Formålet, at skabe en mere sammenhængende historieforståelse, bliver derfor et postulat. Kanonen sikrer på ingen måde fremtidige skoleelever mod en fragmenteret viden om historien. Det eneste den sikrer, er, at de indlærer nogle helt bestemte fragmenter - nemlig dem, som Bertel Haarder og hans udvalg finder væsentlige.

Oprindeligt publiceret som kommentar i "[Information](#)" d. 18.07.2006
Denne udgave: www.christianehoej.dk

Må benyttes til ikke kommercielle formål med angivelse af kilde, som anført i
[Creative Commons](#)

